

A kelta kultúrkörb?l a moziba

2011 október 31. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A kelta kultúrából ered? halloween a boszorkányok, kísértetek és egyéb szellemek ünnepe, amelyet minden évben október 31-én, mindenszentek el?estéjén ünnepelnek, ma már nem csak az angolszász országokban.

A jelenség néhány éve, miként egész Európában, hazánkban is megvetette a lábát, rengeteg szórakozóhely

szervez október végén halloween-bulikat, a H?sök terén pedig évek óta megrendezik a Töklámpás fesztivált. Ennek apropóján emlékezünk meg John Carpenter 1978-as, mára kultfilmmé lett mozijáról, amely az ünnep alatt játszódik.

Annak, hogy egy m? filmtörténeti jelent?ség? alkotássá váljon, az eredetiség soha nem volt feltétele. John Carpenter 1978-ban bemutatott Halloween cím? mozija, bár szinte semmilyen téren nem mutatott újat, elindította a horrorfilm egyik legjelent?sebb alm?faját, a slashert a népszerűség útján.

A slasher filmnek nincsen meghatározott definíciója, a zsánerbe tartozó m?vek közös tulajdonsága, hogy adott egy általában maszkot visel? gyilkos, aki többségében fiatalok között szedi áldozatait. Az ide tartozó filmek történetei általában hihetetlenül egyszerűek, nem foglalkoznak mélyrehatóan sem a gyilkosok, sem az áldozatok lélektanával, a karakterek kétdimenziósak, és általában egy-egy sztereotip csoportba tartoznak. A Halloween története néhány szóval összefoglalható: egy kilencéves fiú halloween éjszakáján megöli n?vérét, aki éppen barátjával szeretkezett, majd elmegyógyintézetbe kerül.

Tizenöt évvel kés?bb, megszökvé onnan visszatér szül?városába, és válogatás nélkül elkezd ődökölni a fiatalokat. A hangsúly, mint általában a m?fajba tartozó filmeknél, a gyilkos karakterén van, annak ötletességén és hatásosságán áll vagy bukik a produkció sikere. Michael Myers mindenféle érzelmet nélkülöz, körülhatárolható motivációja, indítéka nincsen. Leginkább egy természeti er?höz hasonló: megfélemlítő, néma és sebezhetetlen.

Nem véletlen, hogy a stúdiók fantáziát láttak m?fajban: mint a Halloween történetéb?l kiderül, ezek a filmek nem igényelnek komoly és komplex forgatókönyvet, olcsón el?állíthatók, és ha egyik-másik darab az átlagnál sikeresebb lett, a m?faj jellegéb?l fakadóan a folytatások végeláthatatlan sorára nyílt lehetőség. A zsáner súlyának érzékeltetéséhez elég két adatot említeni: 1981-ben az összes amerikai film hatvan százaléka slasher volt, és a Variety információja szerint az év ötven legnagyobb bevételét termel? film kereken fele tartozott a m?fajba.

A Halloween nem megalkotója volt a slasher m?fajának, csupán kés?bbi el?törésének indikátora. Érdekes visszamennünk egészen Hitchcockig, ha a zsáner eredetét szeretnénk megvizsgálni. A Psycho, illetve a vele egy évben bemutatott brit Kamerales már részleteiben hasonlított a slasher m?fajára, az olasz Mario Bava Blood And Black Lace cím? giallója pedig már egyértelm? el?képe volt a zsánernek. A Halloween el?tt négy évvel készült Fekete karácsony volt az els? prototípusa a m?fajnak, amelyet Tobe Hooper A texasi láncf?részes cím? mozija követett.

John Carpenter fillérekb?l készült alkotása azonban váratlanul hatalmas sikert aratott, és kora legnagyobb bevételt hozó független filmjeként lépett el?. Az amerikai stúdiók az alkotás népszerűsége miatt ontani kezdték magukból a hasonló m?veket. Így vagy úgy, de bizonyos módon mindegyikre hatást gyakorolt, egyfajta kiindulópontot jelentett a Halloween. Carpenter filmje felállította a zsáner szabályait, karaktertípusai, környezete, fordulatai valamint stílusa újra és újra visszaköszönnek a horrorfilmekben. Mindamellet a tinédzserfilmek 80-as évekbeli felfutását is részben ennek az alkotásnak köszönhetjük. Nem utolsósorban pedig sztárt csinált az addig ismeretlen, magyar származású Jamie Lee Curtisb?l, aki a következ? évtizedben több slasherben is visszatért (Terror Train, Prom Night). Mint minden filmes zsáner, kés?bb ez is kitermelt néhány emlékezetes alkotást (Rémálom az Elm utcában, Sleepaway Camp) és megszámlálhatatlanul sok közepes és borzalmas m?vet. A legnagyobb sikert talán a Péntek 13 cím? film aratta, amelynek húsz év alatt kilenc folytatása is készült.

Érdekes, hogy míg a m?fajra a nagymérték? er?szak jellemz?, a Halloweenre szinte teljesen vértelen, sokkal inkább a feszültségfokozásra helyezi a hangsúlyt. Az ?szi, baljóslatú táj, a néhol fel-fel bukkanó, de eleinte csak csendben leselked?, kertek alatt ólálkodó Michael Myers játéka és Carpenter saját maga szerelte zseniális zongoratómája fokozatosan építi a vészjósló hangulatot, az események azonban csak a vége felé „indulnak be”. Bár az atmoszférateremtés tanítanivaló, a hosszú várakoztatásnak köszönhet?en a maga korában nagyon izgalmasnak számító film ma már kissé elavultnak hat, hiszen jelent?sen megnövekedett azóta a befogadói ingerküszöb.

John Carpenternek egyébként messze nem a Halloween a legjobban sikerült m?ve. Csak példaként említve: a 13-as rend?rs ostroma, a Menekülés New Yorkból vagy A dolog ma is ugyanolyan élvezetes, mint a maga korában. Nem vitás, a Halloween felett eljárt az id?, a m?fajra gyakorolt hatása azonban a mai napig érezhet?.

Mint a sikeres m?veket általában, a Halloweent sem kerülte el a folytatások tömege. Hét epizód készült a sorozathoz, mely után egy borzalmas remake és annak egy még szörny?bb második része következett. Említésre méltó még a hetedik rész: a m?faj kilencvenes évek végi, a Sikoly és a Tudom mit tettél tavaly nyáron széria hihetetlen sikere nyomán alakult reneszánszában készült – ez a legszórakoztatóbb és technikailag legprofibb epizód a folytatások közül. Jöv? ilyenkor pedig érkezik a legújabb rész, természetesen a kor divatjának megfelelően, 3D-ben.

Német Dániel, magyarhirlap.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyaláatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló